

Advokat
Ann Schrøder
Havneparken 1, 1.
7100 Vejle

J. nr. 80683

UDSKRIFT

af

DOMBOGEN FOR VESTRE LANDSRET

DOM

afsagt den 22. september 2009 af Vestre Landsrets 2. afdeling
(dommerne Eva Staal, Henrik Estrup og Mette Østergård (kst.)) i ankesag
V.L. B-1009-09

[REDACTED]
(Advokat Bjarne Aarup, Vejle)

mod

[REDACTED]
(Advokat Ann Schrøder, Vejle).

Skifteretten i Kolding har den 4. maj 2009 afsagt dom i 1. instans (SKS 2202/2008).

For landsretten har appellanten, [REDACTED], gentaget sin påstand for skifteretten.

Indstævnte, [REDACTED], har påstået dommen stadfæstet.

[REDACTED] har supplerende forklaret, at hans far arbejdede som chauffør. Han havde derudover en bibeskæftigelse med reparation af og handel med biler, og hans økonomi blev bedre og bedre med årene. Kort før han døde, havde han givet ham og [REDACTED] 50.000 kr. hver, ligesom børnebørnene hver fik 3.000 kr.

[REDACTED] har supplerende forklaret, at det var advokat [REDACTED], der oprettede testamentet. Hun og [REDACTED] ville råde over deres penge, så længe de var i live. De fik at vide, at de ikke kunne komme ud over tvangsarven. Testamentet blev lavet sådan, at [REDACTED] og [REDACTED] kun skulle have deres tvangsarv, hvis de ikke ville give samtykke til, at den længstlevende kunne sidde i uskiftet bo. Advokat [REDACTED] nævnte ikke, hvad satsen for tvangsarv var. Hun har efter [REDACTED] død modtaget 400.000 kr., som hun

mener kom fra [redacted] Kommune. Det var noget, [redacted] mester sørgede for. Derudover har hun modtaget 24.000 kr., som hun ikke er klar over hvor kommer fra. Huset har været til salg i over et år.

[redacted] har supplerende forklaret, at hun blev orienteret om testamentet umiddelbart efter, at det var blevet oprettet. Hun var da omkring 21 år. Hun fik at vide, at hun og [redacted] kun ville få deres tvangsarv, hvis de ikke ville gå med til, at den længstlevende ægtefælle kunne sidde i uskiftet bo. Der blev hverken sat en brøk eller et beløb på denne tvangsarv.

Advokat [redacted] har forklaret, at det er ham, der har konciperet testamentet. Han kan ikke huske sagen. Der er tale om et helt sædvanligt testamente, hvor et særbarn bliver "straffet", hvis det ikke vil gå med til, at den længstlevende kunne sidde i uskiftet bo. Han er ikke i tvivl om, at meningen med at anvende ordet tvangsarv var, at der skulle gå mest muligt til den længstlevende ægtefælle, hvis afdødes særbarn ikke ville gå med til uskiftet bo. Han beskæftiger sig ikke længere med udarbejdelse af testamenter, men da han gjorde, brugte han ofte at lave en opstilling, der forklarede, hvad der ville blive konsekvensen af et testamente. Han brugte beløb, ikke brøker. Det er rigtigt, at han nu er i kontorfællesskab med [redacted], men det var han ikke på tidspunktet for oprettelsen af testamentet.

Landsrettens begrundelse og resultat:

Efter § 99, stk. 2, i den nye arvelov, der trådte i kraft den 1. januar 2008, finder loven anvendelse, når arveladeren er død efter lovens ikrafttræden, medmindre andet følger af §§ 100-102.

Da [redacted] er død efter den nye arvelovs ikrafttræden, da andet ikke følger af §§ 100-102, og da en konkret fortolkning ikke kan føre til et andet resultat, tiltrædes det, at [redacted] tvangsarv i overensstemmelse med den nye arvelov udgør 1/8 af det beløb, der efter afregning af [redacted] boslod falder i arv efter [redacted]

Landsretten stadfæster derfor dommen.

[redacted] skal betale sagsomkostninger for landsretten til statskassen med i alt 30.000 kr. Beløbet, der er inklusive moms, omfatter udgifter til advokatbistand og vidneførsel. Landsretten har lagt vægt på sagens værdi og udfald.

Thi kendes for ret:

Skifterettens dom stadfæstes.

Appellanten, [redacted], skal betale sagens omkostninger for landsretten til statskassen med 30.000 kr.

De idømte sagsomkostninger skal betales inden 14 dage og forrentes efter rentelovens § 8 a.

Eva Staal

Henrik Estrup

Mette Østergård

(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 22. september 2009

Lotte Henning

Elev

Udskrift af dombogen

Den 4. maj 2009 blev i sag nr. SKS 2202/2008

[REDACTED]
[REDACTED]
7120 Vejle Øst

mod

[REDACTED]
[REDACTED]
7100 Vejle

afsagt

dom:

Parternes påstande:

Sagsøger, [REDACTED], har påstået, at sagsøgte skal anerkende, at reglerne i arveloven af 1. september 1986 skal lægges til grund ved fordelingen af arven efter [REDACTED], således at sagsøgerens arv udgør en tredjedel af boet.

Sagsøgte, [REDACTED], har påstået, at sagsøger skal anerkende, at hans arv i boet efter [REDACTED] andrager 1/8.

Sagens omstændigheder:

Sagsøgers far, [REDACTED], døde den 23. marts 2008. Afdøde var gift med [REDACTED] [REDACTED] efterlader sig særbarnet [REDACTED] (sagsøger). [REDACTED] har særbarnet [REDACTED] [REDACTED] og [REDACTED] oprettede den 21. januar 1994 et gensidigt notartestamente. Af testamentet § 1, 1. afsnit er det bestemt;

"Ved førstafdødes død er det vort ønske, at længstlevende skal kunne hensidde i uskiftet bo med førstafdødes særbarn. Såfremt sådant samtykke fra særbarnet ikke meddeles, skal han/hun alene arve sin tvangsarv."

[REDACTED] har ikke ønsket at give samtykke til, at [REDACTED]

kan henses i uskiftet bo. Der er enighed om, at han herefter alene er berettiget til sin tvangsarv.

Parterne er uenige om, hvorvidt det er reglerne i den nugældende arvelov eller den tidligere arvelov, der skal finde anvendelse.

Forklaringer:

Sagsøger, [REDACTED], har forklaret, at hans far mødte [REDACTED] i 1977. På dette tidspunkt havde han været igennem en skilsmisse med underskud. Han har med [REDACTED] haft en fornuftig økonomi. De byggede hus sammen i [REDACTED] i begyndelsen af 1990'erne. Han blev ikke orienteret om testamentet inden oprettelsen. Han blev fortalt om det i forbindelse med en fødselsdag i foråret 1994. Han kan ikke huske om det var i forbindelse med [REDACTED] fødselsdag den 18. februar 1994 eller i forbindelse med faderens fødselsdag den 3. marts 1994. Han fik fortalt, at hvis der først skulle skiftes ved den sidstes død, ville han og [REDACTED] få halvdelen hver. Hvis der skulle skiftes efter den første døde, ville han kun få 1/3, hvilket var tvangsarven. Tilstede til fødselsdagen var foruden [REDACTED] og faderen, [REDACTED] ham selv og hans hustru [REDACTED]. Han har ikke siden drøftet testamentet med sin far eller [REDACTED]. Hans far var gennem et sygdomsforløb med ryggen og fik den 10. januar 2008 besked på, at det var dødelig cancer. Han dør påskemorgen den 23. marts 2008. [REDACTED] har også hjulpet meget i forbindelse med faderens sygdom.

Sagsøgte, [REDACTED], har forklaret, at hun mødte [REDACTED] i 1977. De flyttede hurtigt sammen. [REDACTED] var ikke solvent på dette tidspunkt. De blev gift i 1992. De havde på dette tidspunkt en meget bedre økonomi, også fordi hun havde arvet ca. 280.000 kr. i 1991. I 1994 blev de enige om at oprette testamente, da de havde boet længe sammen og mente, at det var smart at få noget skrevet ned, hvis der var en af dem, der døde. Deres primære ønske var, at den efterlevende kunne sidde i uskiftet bo. De ville selv råde over det, de ejede indtil de begge var væk. Herefter ville de stille [REDACTED] og [REDACTED] lige. De var klar over reglerne om, at de ikke kunne komme udenom tvangsarven, hvis et af børnene ønskede et skifte. Hendes egen mor døde for 14 år siden. Hun begærede ikke skifte mellem moderen og stedfaderen, men lod stedfaderen sidde i uskiftet bo. Hun og [REDACTED] snakkede om, at de ønskede på samme måde. Hun og [REDACTED] hørte om de nye arveregler i medierne i 2007. Det var kun godt med den nye arvelov. De snakkede om, at børnenes tvangsarv i tilfælde af skifte som følge af de nye regler ville blive mindre, og at det betød større sikkerhed for den længstlevende. De var ikke i tvivl om, at det var de nye regler, der fandt anvendelse. [REDACTED] holdning var som hendes, at børnene skulle have mindst muligt, hvis ikke de gav samtykke til uskiftet bo. De snakkede aldrig om arv under [REDACTED]s sygdomsforløb. Hun var der også til middagen i 1994, hvor [REDACTED] og [REDACTED] blev fortalt om testamentet. Hun mener, ikke at der blev talt om en konkret brøk, men kun at der blev talt om tvangsarv. Det er korrekt at den samlede formue i boet er på ca. 3

mill. kr. Hun har tjent penge under hele samlivet. Hun kan kun blive i huset, hvis [redacted] skal modtage arv efter de nye arveregler.

[redacted] har som vidne forklaret, at hun er gift med [redacted]. Hun hørte første gang om testamentet til enten [redacted] eller [redacted] fødselsdag. Det var efter oprettelsen. [redacted] fortalte, at hvis [redacted] og [redacted] skulle lige, hvis de ventede til længstlevendes død. Hvis ikke de ventede, ville de kun få en tredjedel. [redacted], [redacted], [redacted] og [redacted] var til stede. Det var i 1994, de blev fortalt om testamentet. Hun mener testamentet må være oprettet i 1993. Testamentet er ikke drøftet siden.

[redacted] har som vidne forklaret, at hun har været ven med [redacted] siden 1974 og deraf også med [redacted] siden 1977. Hun havde rådet dem til at oprette testamente for at sikre hinanden bedst mulig i sin tid, før de blev gift. Det var [redacted], der fortalte hende om testamentets oprettelse. Meningen var, at de ville sikre hinanden, således at den længstlevende kunne blive boende. Børnene skulle altså kun have tvangsarven, hvis de ikke ville give samtykke til uskiftet bo. De havde jo selv tjent pengene. Hun talte med [redacted] og [redacted] om testamentet i 2007 umiddelbart inden loven trådte i kraft. Det var før [redacted] blev syg. De talte om, at det var godt med den nye lov, da den længstlevende ville blive bedre stillet. [redacted] sagde, at det betød, at en mindre portion skulle udbetales.

[redacted] har som vidne forklaret, at hun havde et godt forhold til [redacted]. Hun er opvokset hos [redacted] og [redacted] og var der meget også efter hun flyttede hjemmefra. Hun blev fortalt om testamentet efter dets oprettelse. Hun og [redacted] skulle dele lige efter begge var døde. Hun husker ikke, om [redacted] og [redacted] var der, da hun fik fortalt om testamentet. De har ikke snakket om det gennem årene. Hun snakkede med sin mor og [redacted] i sensommeren/efteråret inden den nye arvelov trådte i kraft. [redacted] holdning var, at det han og [redacted] havde skabt sammen skulle den længstlevende have glæde af. Det var godt med den nye arvelov, da tvangsarven blev mindre. De snakkede ikke om testamentet efter [redacted] blev syg.

[redacted] har som vidne forklaret, at han er fætter til [redacted]. [redacted] havde fortalt ham om testamentet. Det var vigtigt for [redacted], at [redacted] kunne sidde i uskiftet bo, hvis han døde først, da han holdt meget af [redacted]. Han fik fortalt om testamentet i efteråret 2007. [redacted] var helt sikker på, at det ikke var nødvendigt for ham at foretage sig noget i anledning af de nye regler. De var jo sikret. [redacted] regnede med, at børnene ville give samtykke til uskiftet bo.

Parternes argumenter:

Sagsøgeren har til støtte for sin påstand gjort gældende, at det er reglerne på testationstidspunktet der skal anvendes. Der må stilles krav om, at der skal være særlige holdepunkter i testamentet eller andre omstændigheder for, at

det har været arveladers vilje, at reglerne i den nye lovgivning skal finde anvendelse. Det skyldes, at søgsøger stilles væsentligt ringere end forudsat efter reglerne på testationstidspunktet. I denne sag, hvor fællesboet er på ca. 3 mill. kr. udgør tvangsarven til søgsøger ca. 500.000 kr. efter de gamle regler og knap 200.000 kr. efter de nye regler. Der er i denne sag ikke sådanne særlige omstændigheder til stede. Testator ønskede ikke, at de legale regler for arvens fordeling skulle anvendes. Det er forkert at anvende ikrafttrædelsesbestemmelserne. Disse har ikke betydning for, hvad testator ønskede med testamentet. Udgangspunktet er, at det er reglerne på tidspunktet for testamentets oprettelse, der skal anvendes. Endvidere viser retspraksis vedrørende overgangen til arveloven fra 1964, hvor tvangsarven blev ændret fra 2/3 til 1/2, at den gamle lov skal anvendes, med mindre der er helt særlige holdpunkter for noget andet. Litteraturen er ikke i overensstemmelse med retspraksis, men retspraksis må have større kildeværdi. I denne sag bliver søgsøger ved anvendelse af de nye regler straffet, således at han alene arver 1/8. Der kunne have været anvendt en anden ordlyd i testamentet som: "i henhold til den til enhver tid gældende arvelovgivning" eller "mindst muligt". Dette er ikke sket og parterne fik ikke ændret testamentet i forbindelse med den nye lov, hvorfor det må være de gamle regler der anvendes. Der er ikke noget i vidneforklaringer eller andet der kan føre til et andet resultat.

██████████ har som sagsøgt til støtte for sin påstand om, at tvangsarven til ██████████ udgør 1/8 anført, at det fremgår af ikrafttrædelsesbestemmelserne i den nye lov, at det er denne der skal anvendes. Testamentets ordlyd skal herefter fortolkes. Ordet tvangsarv er ikke noget fast begreb og det er nødvendigt at kigge på testators vilje. Efter vidnernes forklaringer ville ægtefællerne sikre hinanden bedst muligt. Forskellen for sagsøgte på at arve 2/3 eller 7/8, eller ca. 300.000 er af stor betydning for sagsøgte og afgørende for, om hun kan blive i huset. Ægtefællerne var bekendt med den nye lov og bestemmelserne heri om ændring af tvangsarven. De var af den overbevisning, at de nye regler forbedrede længslevendes retsstilling. Retsspraksis kan ikke tages til indtægt for, at det er de gamle regler der skal anvendes. Med ordet "tvangsarv" er testamentet fremtidssikret, idet det skal forstås som mindst muligt.

Retten bemærkninger:

██████████ afgang ved døden den 23. marts 2008, hvorfor reglerne i lov nr. 515 af den 6. juni 2007 (den nye arvelov) finder anvendelse, jf. lovens § 99. Testamentet er oprettet i 1994, og det skal herefter i denne sag ved konkret fortolkning afgøres, hvorvidt testamentets bestemmelse om, at særbarnet alene skal arve sin tvangsarv, såfremt der ikke meddeles samtykke til hensiddet i uskiftet bo, skal forstås.

Det fremgår af sagen, at ægtefællernes primære ønske var, at længstlevende kunne sidde i uskiftet bo med førstafdødes særbarn. Retten lægger som ube-

stridt til grund, at det var afdødes ønske at presse førstafdødes særbarn til at meddele samtykke til uskiftet bo, således at længstlevende kunne beholde så stor en del af formuen på sine hænder til længstlevendes død. Uanset forklaringerne fra [redacted] og [redacted] om, at afdøde ved omtale af testamentet har forklaret, at arven ville blive 1/3, såfremt der blev meddelt samtykke til uskiftet bo, finder retten, også under henvisning til de andre vidners forklaringer, at det har været ægtefællernes klare ønske at lade den længstlevende råde over så stor del af boet som muligt. Retten har altså ikke i denne sag fundet konkrete holdepunkter for, at afdøde har ønsket at lægge vægt på arvelovgivningen som den var ved oprettelsen af testamentet. Afgørende har været at sikre længstlevende bedst muligt, og det kan således ikke antages, at afdøde ikke har ønsket at begrænse arven til [redacted] i det omfang, som de nye bestemmelser om tvangsarv fører til.

Retten finder herefter, at ordlyden i testamentet "alene arve sin tvangsarv", i dette konkrete tilfælde skal forstås som mindst muligt, hvilket efter §§ 5 og 9 i den nugældende arvelov betyder, at tvangsarven til [redacted] udgør 1/8 af boet.

Der forholdes med omkostningerne som nedenfor bestemt, idet det bemærkes, at 29.000 kr. udgør dækning for advokatbistand og 1.868 kr. vedrører udlæg til vidner.

Thi kendes for ret

Sagsøgeren, [redacted], tilpligtes at anerkende, at hans arv i boet efter [redacted] udgør 1/8.

Sagsøgeren, [redacted], skal inden 14 dage betale 30.865 kr. i omkostninger til statskassen.

Camilla Dalgaard

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Kolding, den 4. maj 2009.

Else Andersen, kontorfuldmægtig